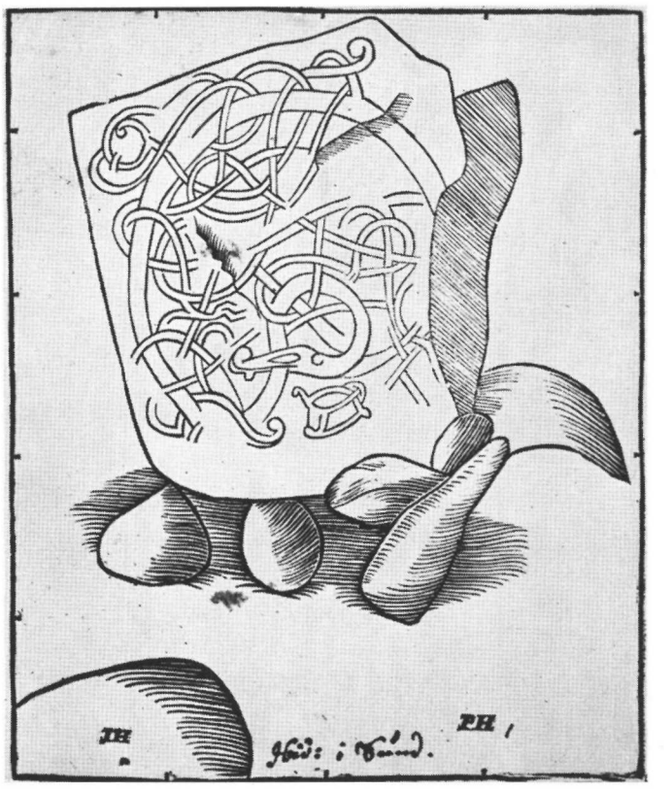

Fig. 359. U 601. Sund, Börstils sn. Efter B 553.

601. Sund, Börstils sn.

Litteratur: B 553, L 271. J. Bureus, F a 6 s. 191 n:r 132 b (Rhezelius), F a 5 n:r 73 b; J. Rhezelius, F a 10:1 n:r 178, F l 1 n:r 15; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 136; Östhammars Tidning $^{15}/_{6}$ 1917; Frösåkers hembygdsförenings årsskrift 1929, s. 9.

Avbildningar: Rhezelius, teckning (i F a 10:1 och i F l 1); P. Helgonius och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 553).

Stenen, som numera är försvunnen, stod enligt Rhezelius »Wed Snesslinge Eng» (F a 6). Enligt F a 10:1 stod den »Widh Sundz ängen», och i F l 1 uppges platsen vara »Melan Snisslinge och Sundh widh ängen.» Under »Sund» antecknar Peringskiöld i *Monumenta*: »På samma ägor ibland många ättehögar finnes Än en stoor steen med många slingor uthuggen doch uthan nogon skrifft» (B 553: »Sunds ägor»; L 271: »På Sunds ägor»). Den senaste uppgiften om stenen utgöres av en anteckning i N. R. Brocmans exemplar av *Bautil* (R 556 a), av vilken det framgår, att han har sett stenen på sin kända Hälsingeresa år 1763.

Stenen, som prydes av en konstfull ornamentik i runstensstil, saknar inskrift. Liljegren, som ju endast känner stenen genom äldre avbildningar, anmärker, att inskriften är »utnött», en slutsats som med all sannolikhet är oriktig. Redan Rhezelius påpekar nämligen, att stenen icke bär runor: »Är inga bokstäfve opå, wtan bara figuren.» I *Frösåkers hembygdsförenings årsskrift* 1929 framhålles, att stenens »rika ornamentik» väl torde »motivera ett försök att återfinna densamma.» Stenen har vid flera tillfällen sökts förgäves.

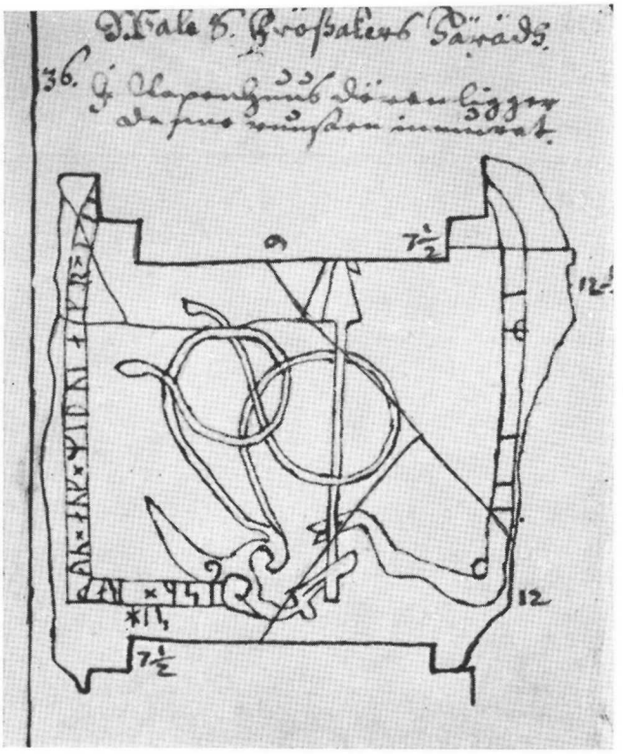

Fig. 360. U 602. Valö kyrka. Efter teckning av Rhezelius i Monumenta Uplandica.

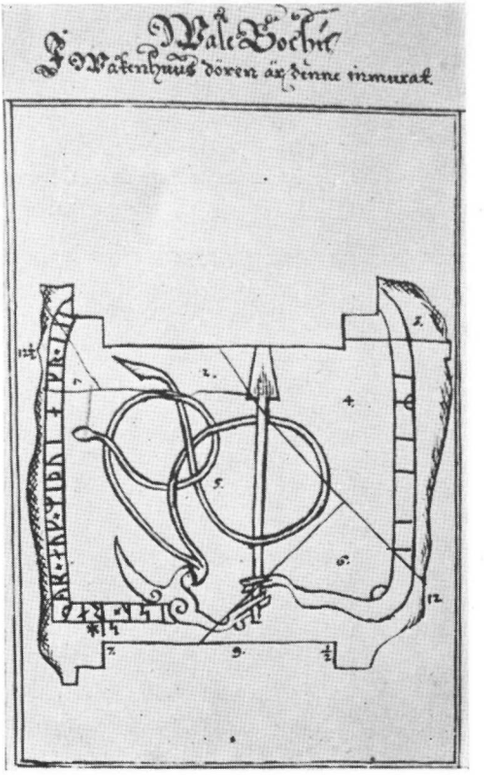

Fig. 361. U 602. Valö kyrka. Efter teckning av Rhezelius i F l 1.

602. Valö kyrka.

Pl. 141.

Litteratur: B 554, L 266, D 2:274. J. Bureus, F a 6 s. 45 n:r 30 (Bureus' egen uppteckning), s. 192 n:r 134 (Rhezelius), F a 5 n:r 435, F a 13 s. 382; J. Rhezelius, Monumenta Uplandica (F c 6), s. 215 (tryckt i UFT h. 32, 1915—17, s. 72), F l 1 n:r 17; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 127; F. V. Radloff, Beskrifning öfver norra delen af Stockholms län 1 (1804), s. 133; Kyrkoinventarium 1829 (ATA); E. Brate, Anteckningar 1917 (ATA); Östhammars Tidning 15/6 1917 (ATA); S. B. F. Jansson, Runinskriftsinventering i Stockholms län 1936 (ATA); Handlingar i ATA 1943.

Äldre avbildningar: Rhezelius, teckning (i Monumenta Uplandica och i F l 1); P. Helgonius och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 554); Dybeck, a. a.

Runstenen, som under århundraden har legat som tröskelsten i kyrkans vapenhusdörr, står sedan år 1943 rest mot vapenhusets västra vägg.

Bureus, som undersökte inskriften den 30 april 1594, sålunda på samma resa som han granskade U 595 och 598, anger i F a 6 platsen »J Wahli Kyrkedörr», och samma uppgift återfinnes i F a 5. I *Monumenta Uplandica* anger Rhezelius platsen på följande sätt: »Wale S. Frössakers Härädh. 1636. J Wapenhuus dören ligger denne runsten inmuret.» Peringskiölds *Monumenta*: »J Wapnhuusdören ligger en förnötter Runesteen, och till en stoor dehl under murarne, så att allenast detta fölliande är till läsandes . . .» (B 554: »i Vapnhusdörren»; L 266: »Vapenhusdörren»). Radloff nämner, att det finnes »vid Kyrkan en Runsten hvars påskrift til större delen är förlorad», och i Kyrkoinventarium 1829 meddelar prosten P. Wallinder: »Till tröskel i Vapenhus dören ligger en runsten med förnötta oläsliga